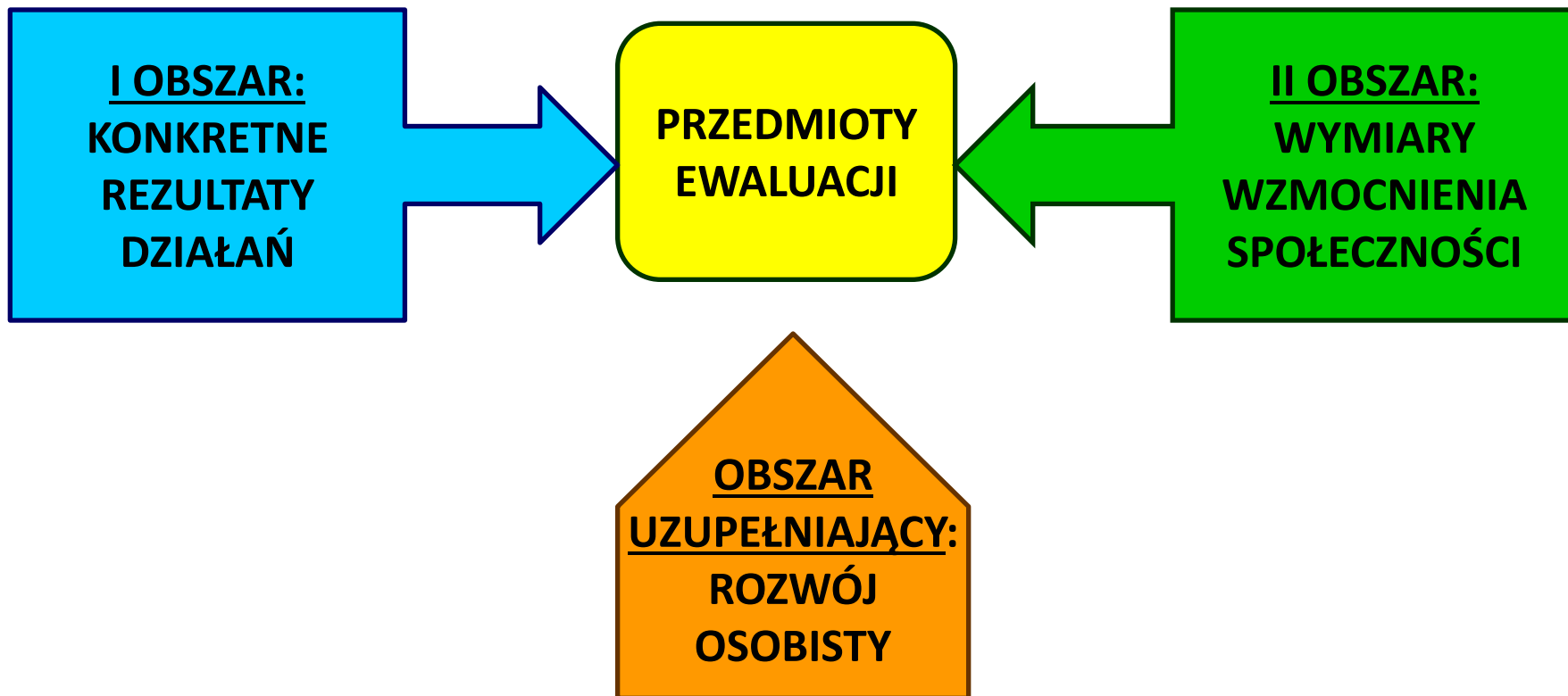

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 – 2020

EWALUACJA W POSZUKIWANIU DOWODÓW ZMIANY AKTYWNOŚCI SPOŁECZNOŚCIOWEJ

PRZEDMIOTY EWALUACJI W LEL

**PRZEDMIOTY EWALUACJI
W OSI**

KONKRETNE REZULTATY DZIAŁAŃ

W tym zakresie dowodami zmiany będą np.:

- **wybudowany wspólnymi siłami plac zabaw, wymalowane świetlice** (nie było placu zabaw i a teraz jest, co wpłynęło na wypełnienie luki w braku miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci; było brudno na placu zabaw– jest czysto, wpływa to na poprawę estetyki a mieszkańcom przyjemniej żyje się w czystym otoczeniu,
- **ilość wydarzeń o charakterze integracyjnym** (wcześniej nie było żadnych imprez, które umożliwiały by wzajemne poznanie i wspólną zabawą, teraz w ciągu roku odbywają się np.: dwa tego rodzaju wydarzenia i dzięki temu mieszkańcy mogą zawrzeć nowe znajomości lub podtrzymać stare oraz przyjemnie spędzić czas),
- **zorganizowany punkt informacyjny** (mieszkańcy nie znali swoich praw i uprawnień, teraz mają możliwość ich poznania, ponieważ powstał punkt, w którym mogą uzyskać informacje na ten temat),
- **cykl warsztatów dla rodziców poświęcony tematyce rozwiązywania problemów wychowawczych** (rodzice nie mieli możliwości podnoszenia swoich umiejętności wychowawczych, umożliwiono im to poprzez zorganizowanie warsztatów.)

Wskazanie jedynie ilości konkretnych działań, liczby osób w nich uczestniczących, czy też efektów działań (np.: powstanie placu zabaw, boiska) nie jest wystarczającym dowodem zmiany. Ewaluacja musi zostać uzupełniona o badanie zmiany w obszarze empowermentu oraz rozwoju osobistego.

Refleksyjny praktyk, jakim powinien być organizator społeczności lokalnej, musi poszukiwać odpowiedzi na takie pytanie **co to zmieniło w ludziach, w społeczności, na ile poprawiło to funkcjonowanie społeczności jako całości, jak i jej poszczególnych składników:**

- w jaki sposób powstanie placu, malowanie klatek wpłynęło na zmianę funkcjonowania społeczności, na ile poprawiło jakość jej życia,
- na ile udział w imprezach poprawił stan relacji międzyludzkich,
- co wynika z tego, że mieszkańcy poznali swoje prawa, jak to wykorzystują w codziennym życiu.
- co zmieniło się w rodzinach, dzięki temu, że rodzice uczestniczyli w warsztatach podnoszących ich umiejętności wychowawcze.

I jakie są dowody na to, że coś się zmieniło.

ROZWÓJ OSOBISTY

Szukanie dowodów zmiany w zakresie osobistego rozwoju wiąże się

Z poszukiwaniem odpowiedzi na przykład na takie pytania jak:

- W jakim zakresie zwiększona została wiedza i umiejętności?
- Na ile wzrost wiedzy i umiejętności wpłynął na poprawę jakości życia tych podmiotów oraz ich rodzin?
- Czy udział dziecka w zajęciach świetlicy rozwinął jego zainteresowania, czy wpłynął na poprawę wyników w nauce?
- Na co wpłynęło poznanie praw i uprawnień? W jaki sposób jest to wykorzystywane?
- Czy podniesiona aktywność zaowocowała wzrostem aspiracji osobistych i podjęciem działań, zmierzających do poprawy sytuacji rodzinnej?
- Na ile zmieniła się samoocena i wiara w swoje możliwości? W czym to się przejawia?

WYMIARY WZMOCNIENIA SPOŁECZNOŚCI

Proces upodmiotowienia członków społeczności lokalnej prowadzący do ich aktywnego włączenia się w życie społeczne w celu poprawy sytuacji własnej i całej wspólnoty.

Przeciwieństwo bezsilności, rozumiane nie tylko jako proces, ale i jego rezultat.

W tym drugim znaczeniu to odzyskiwanie kontroli nad własnym życiem, zdolności wpływania na innych i podejmowania współpracy.

SPÓJNOŚĆ

OBSZARY REFLEKSJI	PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE
POZIOM SZACUNKU: szacunek do siebie i innych ludzi , zwłaszcza słabszych, „innych”.	– Czy ludzie mają szacunek do siebie i innych ludzi, czy szanują ludzi „innych” od siebie? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?
POZIOM WRAŻLIWOŚCI: wrażliwość na drugiego człowieka/innych ludzi, w szczególności słabszych, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji.	– Czy mieszkańcy są wrażliwi na sytuację/potrzeby innych członków społeczności? Co świadczy o wrażliwości lub jej braku?– Czy wspomagają słabszych, ludzi w potrzebie? Jakie są na to dowody?– Stopień empatii?
POZIOM DBAŁOŚCI O RÓWNOŚĆ SZANS: poszanowanie różnorodności, włączanie grup słabszych/marginalizowanych do życia społeczności.	– Czy zauważalna jest dbałość o zachowanie równości szans i włączanie wszystkich osób, grup, bez względu na ich cechy, czy też dysfunkcje w życie społeczne? Co wskazuje na to, że tak jest lub nie jest?– Na ile ludzie są otwarci na „innych”?
POCZUCIE PRZYNALEŻNOŚCI DO DANEGO MIEJSCA: poczucie tożsamości z miejscem, z ludźmi.	– Czy ludzie są zadowolenie z bycia członkiem danej społeczności? Czy się nią utożsamiają z miejscem, z ludźmi? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?

UPODMIOTOWIENIE (podmiotowość)

OBSZARY REFLEKSJI	PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE
POZIOM WIARY W SIEBIE: wiara ludzie w siebie i swojej możliwości, poczucie sprawstwa.	– Czy przedstawiciele społeczności wierzą w siebie, swoje możliwości, w to, że mogą wpłynąć na zmianę zarówno swojej sytuacji, jak i sytuacji w społeczności? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie?– Czy mają poczucie sprawstwa? Co wskazuje na to, że tak jest lub nie jest?
POZIOM SAMOOCENY: zdolność ludzi do samooceny swoich mocnych i słabych stron jako człowieka i obywatela	– Jaką ludzie mają samoocenę? Co wskazuje, że samoocena jest wysoka lub niska?– Czy potrafią wskazać nie tylko słabe, ale przede wszystkim mocne strony? Co dowodzi, że mają taką zdolność lub nie?
POZIOM GOTOWOŚCI NA ZMIANĘ I POCZUCIA ODPOWIEDZIALNOŚCI: zdolność i determinacja do zmiany i wzięcia na siebie odpowiedzialności.	– Czy ludzie są gotowi i zdolni do podjęcia działań ukierunkowanych na zmianę, nie tylko swojej sytuacji, ale także sytuacji w swojej społeczności? Co na to wskazuje?– Czy są gotowi wziąć na siebie odpowiedzialność za swój los oraz los wspólnoty, w której toczy się ich życie? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?

WPŁYW

OBSZARY REFLEKSJI	PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE
POZIOM POCZUCIA WPŁYWU: możliwości wpływu na sytuację, zmianę usług.	– Czy mieszkańcy mają poczucie, że mogą wpłynąć na zmianę niekorzystnej sytuacji, zmianę usług? Co wskazuje na to, że tak jest lub nie?– Czy mają poczucie wzrostu kontroli nad losem społeczności? Czym to się objawia?
POZIOM DECYZYJNOŚCI: udział w procesach decyzyjnych.	– Czy społeczność (jej przedstawiciele) uczestniczy w procesach decyzyjnych dotyczących ich społeczności, kreowania lokalnej polityki? Jakie są na to dowody, że tak jest lub nie?– Czy mają możliwość uczestnictwa w procesach decyzyjnych? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?– W jakim stopniu ludzie odczuwają, że mają wpływ na decyzje dotyczące ich społeczności?– Jaki jest wskaźnik osób/grup, które mają poczucie wpływu na decyzje?

ANGAŻOWANIE

OBSZARY REFLEKSJI	PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE
POZIOM MYŚLENIA WSPÓLNOTOWEGO: zdolność ludzi do zmiany myślenia z „ja” na „my”.	– Czy mieszkańcy utożsamiają się ze społecznością? Czy myślą w kategoriach „my”, „nasza”, czy też jedynie myślą o sobie? Co o tym świadczy?– W jaki stopniu czują się członkami danej wspólnoty?– Czy czują, że należą do wspólnoty? Co o tym świadczy?– Czy uczestniczą w lokalnych wydarzeniach? Czy włączają się działania grup/komitetów/związków/partii? Jeśli tak na czym ich udział polega?
POZIOM ZAUFANIA: nastawienie ludzi do siebie i innych w kategoriach zaufania	– Jak ludzie są do siebie nastawieni?– Na ile są na siebie otwarci?– Czy mają do siebie zaufanie? Co wskazuje na to, że tak jest lub też nie?– W jaki stopniu ludzie w swoich działaniach biorą pod uwagę interesy innych ludzi?– Na ile ludzie ufają instytucjom/organizacjom/władzy?
POZIOM RELACJI: kontakty społeczne, relacje interpersonalne, komunikowanie wzajemne.	– Jak kształtują się relacje w społeczności między poszczególnymi osobami oraz grupami?– Jakie kontakty ludzie ze sobą utrzymują? Częstotliwość tych kontaktów.– Jak wygląda wzajemne komunikowanie się?

OBSZARY REFLEKSJI	PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE
POZIOM ŚWIADOMOŚCI PROBLEMÓW/POTRZEB: zdolność o określania potrzeb i problemów.	– Czy mieszkańcy mają świadomość swoich potrzeb i problemów? Co o tym świadczy? – Czy posiadają umiejętności w zakresie określania potrzeb i problemów?
POZIOM MOTYWACJI: chęć do podejmowania działań ukierunkowanych na rozwiązywanie istniejących problemów, na zmianę sytuacji.	– Czy ludzie są zmotywowani do tego, żeby włączyć się we wspólne działania? Co wskazuje na to, że tak jest lub nie jest? – Jaki jest stopień motywacji na linii między egoizmem a altruizmem?
POZIOM GOTOWOŚCI ORAZ ZDOLNOŚCI DO PODEJMOWANIA WSPÓLNYCH DZIAŁAŃ: zdolność i gotowość do wspólnego rozwiązywania problemów, wzorce radzenia sobie z trudnymi sprawami/problemami, załatwienia trudnych spraw.	– Czy ludzie są gotowi i zdolni do podjęcia działań ukierunkowanych na zmianę? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest? – Czy są zdolni do zmierzenia się z problemami? Co na to wskazuje? – W jaki sposób i w jakim zakresie angażują się we wspólne działania? – Jakie są formy zaangażowania w działania na rzecz wspólnego dobra?

KOOPERACJA

OBSZARY REFLEKSJI

POZIOM SIECI: powiązania/współdziałanie pomiędzy mieszkańcami, mieszkańcami a instytucjami/organizacjami/władzą, między lokalnymi instytucjami/organizacjami (chodzi zarówno o poziom powiązań wewnętrznych, jak i zewnętrznych).

POZIOM OTWARTOŚCI i GOTOWOŚCI NA WSPÓŁPRACĘ: otwartość głównych aktorów na zmianę oraz podejmowanie wspólnych działań.

PRZYKŁADOWE PYTANIA POMOCNICZE

- Czy w społeczności pojawiają się sieci współpracy? Co na to wskazuje?
 - Czy współpraca ma miejsce wyłącznie w ramach danej wspólnoty, czy też rozwija się na również na zewnątrz? Jakie są tego przejawy?
 - Czy można uznać, że społeczność jest zsieciovana, dobrze połączona?
 - Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?
 - Na ile sile są te więzi/sieci?
-
- Czy poszczególni aktorzy (mieszkańcy, lokalne instytucje/organizacje/, władza) są otwarci na podejmowanie działań ukierunkowanych na zmianę? Jakich są na to dowody?
 - Czy są gotowi na międzyinstytucjonalną współpracę? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?
 - Czy są zdolni do wypracowywania wspólnych rozwiązań, zwłaszcza długofalowych i podejmowania wspólnych działań? Co na to wskazuje?
 - Czy są gotowi i zdolni do podejmowania współpracy na zasadach partnerskich? Co świadczy o tym, że tak jest lub nie jest?